

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/234764,Rafal-Dyrcz-Polska-flaga-na-Medauarze-Samodzieln-Brygada-S-trzelcow-Karpackich.html>
26.02.2026, 19:03

Rafał Dyrcz: Polska flaga na Medauarze. Samodzielną Brygadę Strzelców Karpackich

10 grudnia 1941 r. o godz. 5.30 dowódca 1. kompanii 3. Batalionu Strzelców Karpackich kpt. Adam Zieliński zatknął biało-czerwoną na szczycie Ras el-Medauar. Zakończyło się trwające od 11 kwietnia 1941 r. niemiecko-włoskie oblężenie twierdzy tobruckiej, w której obronie karpaczczyki walczyli 110 dni.

[Afryka Polskie Siły Zbrojne poza krajem Polskie wojsko](#)

10.12

Msza polowa przed bitwą o Gazalę (1942). Fot. ze zbiorów R. Dyrcza

Tobruk, miasto portowe w Cyrenajce, miał kluczowe znaczenie strategiczne.

Włosi zamienili Tobruk w twierdzę i główny punkt zaopatrzeniowy dla sił atakujących Egipt, znajdujący się w sferze wpływów brytyjskich. Miasto leżało w odległości niespełna 600 km w linii prostej od Aleksandrii i zaledwie około 300 km od twierdzy Mersa Matruh – najważniejszego brytyjskiego punktu obrony na kierunku Kanału Sueskiego.

Tobruk został zdobyty w trakcie kontrofensywy brytyjskiej 22 stycznia 1941 r. Kolejna ofensywa sił włoskich, wzmocnionych przez niemiecki korpus ekspedycyjny (Deutsches Afrika Korps – DAK) pod dowództwem gen. Erwina Rommla, doprowadziła do wyparcia wojsk brytyjskich z Cyrenajki. Obleganego przez Niemców i Włochów Tobruku broniły dwie australijskie dywizje piechoty, indyjski pułk kawalerii oraz cztery brytyjskie pułki artylerii i brygada czołgów – łącznie 36 tys. żołnierzy. Pierwszym dowódcą obrony Tobruku został gen. Leslie Morshead.

W sierpniu i wrześniu 1941 r. wycofywane z Tobruku wykrwawione oddziały australijskie

zastąpiła brytyjska 70 .DP, Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich oraz czechosłowacki 11. Batalion Piechoty.

Brygada Karpacka

Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich zorganizowana została 2 kwietnia 1940 r., rozkazem Naczelnego Wodza gen. Władysława Sikorskiego jako Brygada Strzelców Karpackich w Syrii.

Na jej dowódcę wyznaczono płk. dypl. Stanisława Kopańskiego, awansowanego w październiku 1940 r. na stopień generała brygady. Obóz BSK, podlegającej operacyjnie dowództwu francuskiej Armii Lewantu, zorganizowano w mieście Homs (dziś Hims). Brygada została utworzona z oficerów i żołnierzy ewakuowanych przede wszystkim z terenów Węgier oraz Rumunii. Stan etatowy BSK miał wynosić 208 oficerów i 6840 szeregowych.

Brygada Karpacka miała charakter elitarny. Jak zauważył jej dowódca, gen. Kopański:

„główną cechą żołnierza Brygady Karpackiej było poczucie dumy narodowej, wyrosłe na tle głębokiego przywiązania do wolności. Wpłynął na to fakt, że żołnierz szedł do Brygady jako ochotnik. Nie zaznał on ani [niemieckich] obozów jenieckich, ani [sowieckich] łagrów, ani też więzień. Przechodził przez graniczne słupy w Karpatach bądź z bronią w ręku w oddziałach zwartych, ustępujących wobec przemocy, lecz nie rozbitych, bądź też nie godząc się na życie w ujarzmionym Kraju, uchodził zeń przez przełęcz górskie, ryzykując życiem, z twardą determinacją szukania możliwości dalszej służby Ojczyźnie z bronią w ręku. Wykazywał zawsze wielką ofiarność, wytrwałość i męstwo, wyrosłe na głębokim podłożu ideowym”.

Szacuje się, że aż co trzeci żołnierz Brygady Karpackiej przedostał się na Bliski Wschód nie korzystając z jakiegokolwiek pomocy polskich placówek ewakuacyjnych. Oficerowie i żołnierze jednostki reprezentowali wszystkie regiony Rzeczypospolitej, przy czym blisko 2,5 tys. z nich pochodziło z województw południowych RP – krakowskiego, śląskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

[Czytaj artykuł Rafała Dyrca *Polska flaga na Medauarze. Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Polskie Siły Zbrojne poza krajem, Polskie wojsko

Polacy ratujący Żydów